

Ukmergės rajono savivaldybės 2021–2027 m. strateginis plėtros planas

Pasirengimas Ukmergės rajono savivaldybės 2021–2027 m. strateginio plėtros plano rengimui ir esamos situacijos analizė

TURINYS

1.

Vykdomi darbai ir ateinančios veiklos

2.

Esamos situacijos analizė

3.

Umergės rajono savivaldybei aktualūs strateginio planavimo dokumentai

4.

Darbo grupių veikla

Teikėjo komanda

UAB SMART CONTINENT PROJEKTO KOMANDA

Dr. Andrius
Jaržemskis

Projekto vadovas

Ieva Girdvainienė

Ekonomikos
ekspertė

Gintarė
Vitkauskaitė

Viešosios
politikos
ekspertė

Aušrinė Ulė

Viešosios
politikos
ekspertė

Goda Armalytė

Viešosios
politikos
ekspertė

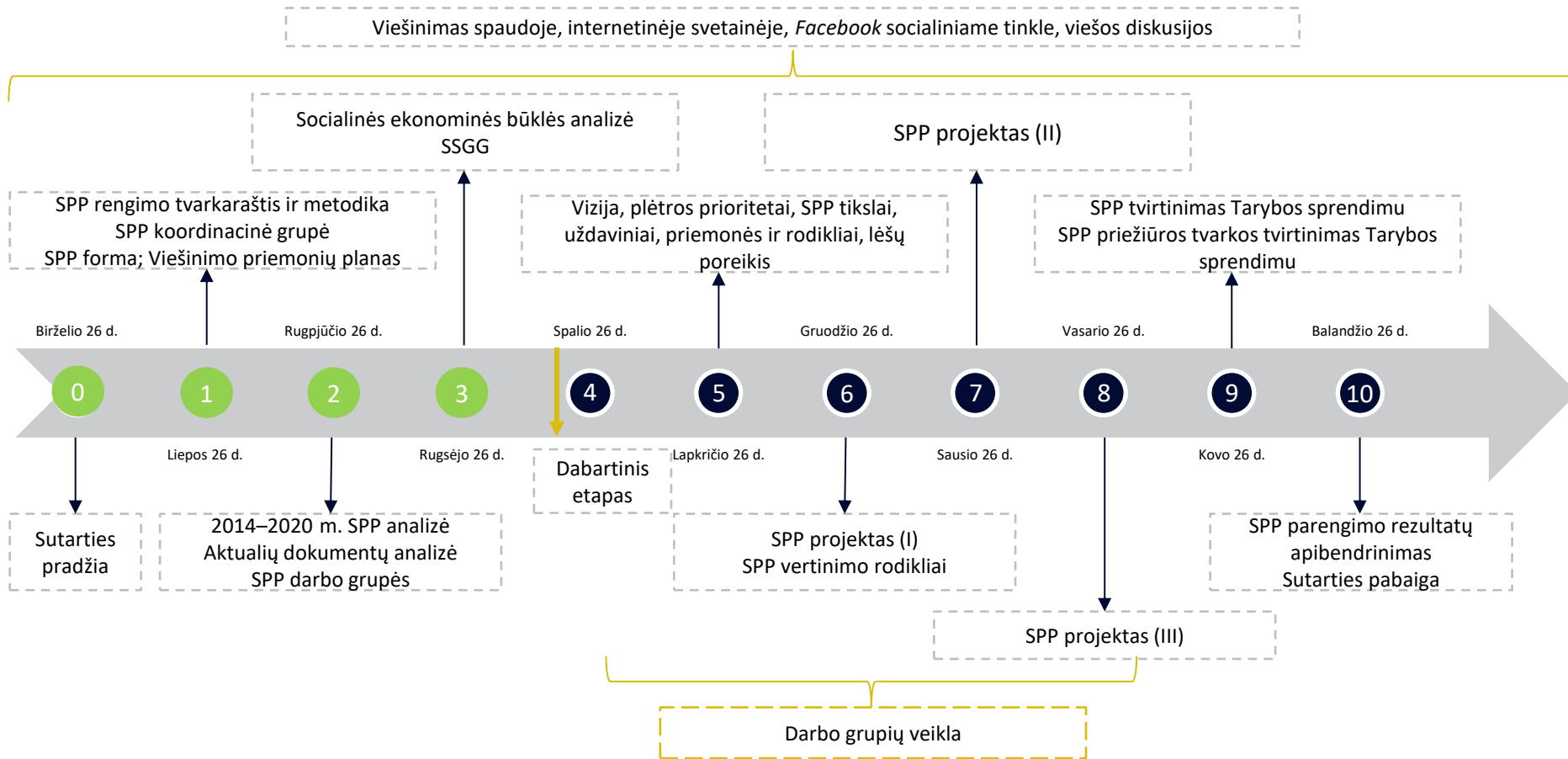
Eglė
Kalašnikovaitė

Viešosios
politikos
ekspertė

Projekto veiklos etapai

1.	Ukmergės rajono savivaldybės 2021–2027 m. strateginio plėtros plano rengimo tvarkaraščio parengimas
2.	Ukmergės rajono savivaldybės ilgalaikio 2014–2020 m. strateginio plėtros plano įgyvendinimo eigos ir rezultatų analizė
3.	Ukmergės rajono socialinės ekonominės būklės (vidaus ir išorės aplinkos) analizė ir SSGG
4.	Savivaldybei aktualių strateginio planavimo dokumentų analizė
5.	Darbo grupių strateginio plėtros plano rengimo procesui koordinuoti suformavimas
6.	Atliktų darbų pristatymas
7.	Miesto vizijos, strateginio plėtros plano prioritetų, tikslų, uždavinių, priemonių bei rodiklių formulavimas, lėšų poreikio numatymas ir viešas svarstymas
8.	Ukmergės rajono savivaldybės 2021–2027 m. strateginio plėtros plano rengimas
9.	Strateginio plėtros plano vertinimo rodiklių suformavimas
10.	Strateginio plėtros plano įgyvendinimo priežiūros tvarkos suformavimas
11.	Ukmergės rajono savivaldybės 2021–2027 m. strateginio plėtros plano parengimo rezultatų apibendrinimas

Projekto veiklos progresas

2020 d. birželio 26 d. Ukmergės rajono savivaldybės administracija kartu su Smart Continent LT pasirašė sutartį Nr. 20-561 dėl Ukmergės rajono savivaldybės 2021–2027 m. strateginio plėtros plano parengimo paslaugų.

Sutarties trukmė – 10 mėnesių.

Sutarties pabaiga – 2021 m. balandžio 26 d.

TURINYS

1.

Vykdomi darbai ir ateinančios veiklos

2.

Esamos situacijos analizė

3.

Umergės rajono savivaldybei aktualūs strateginio planavimo dokumentai

4.

Darbo grupių veikla

Esamos situacijos analizė nagrinėjama pagal 10 temų, lyginant Ukmergės rajono savivaldybę su 5 kitų panašių rajonų savivaldybėmis – Molėtų, Jonavos, Kėdainių, Trakų ir Utenos

1.	Gyventojai
2.	Ekonominis vystymasis
3.	Švietimas
4.	Kultūra
5.	Sportas
6.	Jaunimas
7.	Socialinė apsauga
8.	Sveikatos apsauga
9.	Aplinkos apsauga
10.	Infrastruktūra

Esamos situacijos analizė. Gyventojai

Nors natūrali gyventojų kaita rajone neigiama, tačiau senėjimas mažėja

Gyventojų senėjimas ir natūrali gyventojų kaita

- Senėjimas rajone mažėja (2016–2020 m. demografinis senėjimo koeficientas sumažėjo 1,1 proc.). Be Sostinės regionų tai - geriausias rodiklis, tarp nagrinėjamų teritorijų;
- Natūrali gyventojų kaita 2019 m. buvo neigiama (-344).

Amžiaus grupės

- Ukmergės rajono savivaldybėje vaikai iki 14 m. sudaro 13,1 proc. visų gyventojų ir per 2013–2020 m. jų skaičius kito panašiai kaip ir šalyje - išaugo 2,3 proc.;
- Darbingo amžiaus gyventojai sudaro 64,3 proc., perpastaruosius metus jų sumažėjo iki 62,5 proc.;
- Darbingo amžiaus žmonių Ukmergės rajono savivaldybėje yra mažiausia dalis tarp visų nagrinėjamų miestų;
- 2020 m. pradžioje Ukmergės rajono savivaldybėje vyresnių nei 65 m. gyventojų dalis bendrame gyventojų skaičiuje siekė 24,4 proc. ir buvo didesnė nei šalyje (19,9 proc.) ir viena didžiausių tarp nagrinėjamų teritorijų;
- Savivaldybėje stebimas vidutinis pensinio amžiaus žmonių dalies augimas, čia lyginamuoju laikotarpiu jų išaugo 6,6 proc.

Migracija

- 2013–2019 m. migracijos saldo Ukmergės rajono savivaldybėje, kaip ir daugelyje teritorijų buvo neigiamas;
- (-102), tačiau mažėjantis ir per lyginamąjį laikotarpį rodiklis pagerėjo 73,4 proc.

Pasiūlymai

- Svarbu spręsti gyventojų mažėjimo problemą, mažinant darbingo amžiaus žmonių emigraciją. Todėl rekomenduotina sukurti patrauklias sąlygas jauniems darbingiems gyventojams, užtikrinant konkurencingas darbo vietas ir socialinius poreikius.

Darbo grupėse aptarti rekomenduojamos temos:

Kaip pritraukti jaunas šeimas persikelti į savivaldybę? Kaip sukurti daugiau darbo vietų? Kokie yra jaunų šeimų poreikiai? Kokie yra Ukmergės savivaldybės privalumai? Ar galima pasiūlyti įvairias lengvatas (apgyvendinimas, pirmo vaiko išmokos, nemokamas aukšto lygio ugdymas; kitos papildomos paskatos) jaunoms šeimoms?

Esamos situacijos analizė. Ekonominis vystymasis 1/2

Nedarbo lygis mažėja sparčiau, nei šalies vidurkis, vidutinis mėnesinis atlyginimas išlieka žemas

Pagrindiniai makroekonominiai rodikliai

- 2018 m. MI vienam gyventojui siekė 1385 EUR. 2013–2018 m. MI gyventojui augo net 44,0 proc., tačiau vis tiek buvo dvigubai mažesnės nei šalies vidurkis ir trigubai mažesnės nei sostinės regiono vidurkis;
- 2018 m. TUI vienam gyventojui siekė 1726 EUR. 2013–2018 m. laikotarpiu šis rodiklis paaugo 54,7 proc., tačiau vis tiek buvo 3,5 karto mažesnis nei Lietuvos ir 8,6 karto mažesnis nei sostinės regiono vidurkiai.

Užimtumas ir darbo rinka

- Užimtumo lygis Ukmergėje augo 3 proc., tačiau buvo mažiausias nagrinėjamų teritorijų tarpe;
- Nedarbas 2013–2019 m. laikotarpiu sumažėjo 9,5 proc. Tai 2,1 proc. punktu daugiau nei šalies ir 2,9 proc. punktu daugiau nei sostinės nedarbo sumažėjimo vidurkiai;
- Vidutinis mėnesinis darbo užmokestis (bruto) 2020 m. siekė 1154,9 EUR ir lenkė tik Molėtų rajono savivaldybės rodiklį, nuo visų kitų nagrinėjamų teritorijų atsiliko.

Verslo aplinka

- 2020 m. tūkst. gyventojų teko 23,3 įmonės. Šis rodiklis buvo 65,2 proc. mažesnis nei šalyje ir 124,9 proc. mažesnis nei sostinės regione;
- Rajono specializacija – prekyba ir apdirbamoji gamyba.

Žemės ūkis

- Daugiausiai Ukmergės rajono savivaldybės ploto užima žemės ūkio naudmenos (55 proc.), pagal jų dalį Ukmergė yra antra tarp nagrinėjamų teritorijų;
- Žemės našumas siekia 39,2 ir yra aukščiausias sostinės regione, tačiau vidutiniškas tarp lyginamų savivaldybių;
- Vidutiniškas ūkis užima 21,2 ha ir yra didesnis nei vidutiniškai šalyje (19,6 ha) ir sostinės regione (14,1 ha);
- 69 proc. žemės ūkio produkcijos sudarė augalininkystės produkcija. Tuo tarpu šalyje augalininkystės produkcija sudarė 60 proc., o sostinės regione 48 proc.

Esamos situacijos analizė. Ekonominis vystimasis 2/2

Žemės našumas Ukmergėje yra aukščiausias sostinės regione

Statyba ir gyvenamasis fondas

- 2020 m. Ukmergėje veiklą vykdė 70 statybų įmonių, pagal šį rodiklį lenkiamos Utenos ir Molėtų rajonų savivaldybės;
- Statybos darbų apimtys 2019 m. siekė 19985 tūkst. EUR ir buvo vienos žemiausių tarp nagrinėjamų teritorijų;
- 2019 m. gyvenamasis būstų fondas siekė 1383,7 tūkst. kv. m., 52 proc. šio ploto buvo mieste, tuo tarpu sostinės regione net 73 proc. gyvenamojo būstų fondo buvo mieste;
- Ukmergėje 2019 m. vienam gyventojui teko 41,3 kv. m. naudingo ploto, t.y. 12,5 proc. daugiau nei šalyje ir 18,3 proc. daugiau nei sostinės regione.

Turizmas ir rekreacija

- Nuo 2019 m. vietoj Ukmergės TVIC turistų informavimu užsiima KMTIC;
- Ukmergėje užregistruotos 125 lankytinos vietos, 8 turistiniai maršrutai ir 13 edukacinių užsiėmimų;
- Statistikos departamento duomenimis tūkst. gyventojų tenka tik viena maitinimo vieta. Šis rodiklis atsilieka 40 proc. nuo šalies ir 70 proc. nuo sostinės regiono vidurkių.

Pasiūlymai

- Siūloma kaupti informaciją apie KMTIC lankytojų srautus ir pateikti naujausią informaciją ukmergeinfo.lt puslapyje;
- Naudinga Ukmergės turizmo galimybes kokybiškai pateikti socialinėse medijose, bandant pasiekti aktualias tikslines grupes.
- Siūloma bendradarbiauti su užsienio įmonėmis ir stengtis pritraukti daugiau TUI į savivaldybę;
- Rekomenduojama remti Ukmergės pramonės parko veiklą ir naujų įmonių pritraukimą, ko pasėkoje būtų kuriamos naujos darbo vietos;
- Svarbu spręsti gyventojų mažėjimo problemą, mažinant darbingo amžiaus žmonių emigraciją. Todėl svarbu sukurti patrauklias sąlygas jauniems darbingiems gyventojams užtikrinant konkurencingas darbo vietas ir socialinius poreikius.

Darbo grupėse aptarti rekomenduojamos temos:

Kaip užtikrinti nuoseklesnį turizmo statistikos sekimą? Kaip užtikrinti tinkamą tikslinių grupių pasiekimą apie turizmo galimybes savivaldybeje? Kaip pritraukti daugiau investicijų į savivaldybę?

Esamos situacijos analizė. Švietimas 1/2

Ukmergės mieste trūksta vietų darželiuose

Švietimo įstaigos

- 6 ikimokyklinio ugdymo mokyklos;
- 14 bendrojo ugdymo mokyklų;
- 2 neformaliojo ugdymo įstaigos;
- 1 profesinio mokymo įstaiga;
- 1 švietimo pagalbos įstaiga.

Ikimokyklinis ugdymas

- Pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas 2019 m. buvo ugdoma 1364 vaikų;
- Ukmergės mieste trūksta vietų darželiuose.

Bendrasis ugdymas

- 2018 m. duomenimis vidurinio išsilavinimo įgijusių gyventojų dalis viršija šalies vidurkį;
- Mokinių skaičius nuo 2012–2013 mokslo metų sumažėjo 21,5 proc.;
- Ukmergės mokyklų tinklas vertinamas 13 balų iš 25.

Esamos situacijos analizė. Švietimas 2/2

Ukmergės mieste trūksta vietų darželiuose

Neformalusis vaikų švietimas

- 2019 m. neformaliu švietimu užsiėmė 60 proc. moksleivių kaime ir 65 proc. mieste;
- 2013–2019 m. neformaliu švietimu užsiimančių mokinių dalis išaugo 2 kartus kaime ir 2,4 karto mieste, tačiau vis tiek išlieka viena mažiausių tarp nagrinėjamų teritorijų.

Pasiūlymai

- Svarbu orientuotis į aukštesnius moksleivių pasiekimus ir toliau plėsti neformaliojo ugdymo pasirinkimo galimybes;
- Siūloma technologinio pobūdžio būrelių plėtra;
- Ukmergės mieste reikia sukurti ikimokyklinio ugdymo vietų rezervą, nes tai jautrus investuotojų ir jaunų šeimų į miestą pritraukimo kriterijus.
- Svarbu orientuotis į aukštesnius moksleivių pasiekimus;
- Ukmergės mieste reikia sukurti ikimokyklinio ugdymo vietų rezervą, nes tai jautrus investuotojų ir jaunų šeimų į miestą pritraukimo kriterijus.

Darbo grupėse aptarti rekomenduojamos temos:

Kokios galimybės rajone plėsti techninės pakraipos neformalųjį ugdymą? Kaip skatinti moksleivius užsiimti neformaliojo ugdymo veiklomis? Kokios darželių plėtros galimybės miesto centre? Kaip suvienodinti mokyklų švietimo ir infrastuktūros lygį? Kaip pritraukti jaunus mokytojus?

Esamos situacijos analizė. Kultūra

Kultūros centrai Ukmergėje yra aktyviai lankomi, tačiau bibliotekų pastatams itin reikalingas remontas

Kultūros centrai

- Ukmergės kultūros centras turi 16 skyrių, jame dirba 74 etatai (96 darbuotojai);
- Kultūros centrų skyrių veikla yra pakankamai skirtinga kiekviename iš jų ir priklausoma nuo vietos žmonių poreikių bei susiklosčiusių veiklos tradicijų; skyriai specializuojasi ties skirtingomis veiklomis;
- Ukmergės rajone kultūros centras ir jo skyriai dėl teikiamų paslaugų ir saviraiškos galimybių įvairovės yra lankomiausi tarp nagrinėjamų savivaldybių.

Bibliotekos

- Savivaldybėje yra Vlado Šlaito viešoji biblioteka su 28 kaimo padaliniais bei 2 bibliotekų paslaugų punktais;
- 3 skyrių pastatų būklė yra kritinė, vieną skyrių planuojam uždaryti;
- Bibliotekose vykdomos įvairios veiklos tinkančios skirtingoms amžiaus grupėms.

Muziejai ir kultūros paveldas

- Ukmergės kraštotyros muziejuje ir jo filialuose dirba 32 darbuotojai, iš jų 12 muziejininkai, 10 techninių ir 10 administracijos darbuotojų;
- 2013–2019 m. muziejaus lankytojų skaičius augo daugiau nei dvigubai ir tai yra didžiausias augimas iš nagrinėjamų teritorijų.

Pasiūlymai

- Siekiant teikti aukštesnio meninio lygio ir įvairesnes kultūrinės paslaugas bei galimybes saviraiškai, būtina stiprinti atskirų Kultūros centro skyrių bendradarbiavimą;
- Svarbu ir toliau bendradarbiauti su vietos bendruomenėmis, kartu apsprendžiant labiausiai bendruomenės poreikius atitinkančios kultūrinės veiklos raidą ir vyksmą;
- Reikia stiprinti požiūrį į biblioteką (ypač padalinius) kaip į įvairias nedidelės apimties kultūrinės saviraiškos paslaugas teikiančias įstaigas, tam pritaikant bibliotekų patalpas ir įrangą;
- Svarbu spręsti gyventojų mažėjimo problemą, mažinant darbingo amžiaus žmonių emigraciją. Todėl svarbu sukurti patrauklias sąlygas jauniems darbingiems gyventojams, užtikrinant konkurencingas darbo vietas ir socialinius poreikius.

Darbo grupėse aptarti rekomenduojamos temos:

Kaip sudominti jaunus savivaldybės gyventojus kultūra? Kaip didinti žinomumą apie savivaldybėje esančius kultūrinius objektus?

Esamos situacijos analizė. Sportas

Nepaisant sporto infrastruktūrai reikalingo atnaujinimo, savivaldybėje auga sporto renginių dalyvių skaičius

Sportas ir gyventojai

- 2013–2019 m. sportuojančių gyventojų skaičius išaugo 2,8 proc., nuo 4,1 iki 4,2 sportuojančių asmenų 100-ai gyventojų;
- Auga sporto renginių dalyvių skaičius.

Sporto infrastruktūra

- Kūno kultūros ir sporto paslaugas savivaldybėje teikia Ukmergės sporto centras išsidėstęs keturiose lokacijose ir turintis bendras sporto patalpas, stadioną ir baseiną;
- Didžiajai sporto infrastruktūros daliai reikalingas atnaujinimas;
- Reikalinga universali sporto salė galinti talpinti bent 600 žiūrovų;
- Rajone veikia 25 sporto organizacijos.

Pasiūlymai

- Svarbu skatinti kuo daugiau gyventojų užsiimti aktyvia fizine veikla, tai galėtų būti įgyvendinta įrengus naują universalią sporto salę, bei atnaujinus nusidėvėjusią sporto infrastruktūrą;
- Siūloma organizuoti trumpalaikius sporto renginius – iššūkius, skatinančius gyventojus varžytis tarpusavyje ir taip labiau įsitraukti į aktyvią veiklą.

Darbo grupėse aptarti rekomenduojamos temos:

Kaip dar labiau skatinti gyventojus užsiimti sportine veikla?

Esamos situacijos analizė. Jaunimas

Ukmergės rajone organizuojamos jaunimui skirtos veiklos, tačiau rajone, kaip ir visoje šalyje, jaunimo mažėja

Jaunimo situacija

- Ukmergėje 2020 m. pradžioje gyveno 5,8 tūkst. jaunų žmonių ir jie sudarė 17 proc. visų gyventojų;
- Nuo 2013 m. jaunimo skaičius Ukmergėje sumažėjo 21 proc., tiek pat sumažėjo ir bendrai šalyje, o sostinės regione sumažėjo dar daugiau – 23 proc.;
- Jaunimo politika Ukmergėje įgyvendinama JRK, prie to prisideda ir jaunimo reikalų taryba bei švietimo, kultūros, sporto ir jaunimo reikalų komitetas;
- Darbo su jaunimu programos įgyvendinimui ir VŠĮ Jaunimo laisvalaikio centro veiklos programos rėmimui numatytas 81 tūkst. eurų finansavimas;
- Nesimokantys jaunuoliai skatinami įgyti specialybę ir likti dirbti metalo apdirbėjais Ukmergėje.

Problematika

- Elektroninių cigarečių vartojimas jaunimo tarpe;
- Alkoholio vartojimas nepilnamečių tarpe;
- Veiklos trūkumas jaunuolių, pasižyminčių destruktvyviu elgesiu, tarpe, nusikalsti linkusių jaunuolių tarpe.

Pasiūlymai

- Kokybiškos programos jaunimui;
- Jaunimo užimtumo didinimas;
- Įsitraukimo į jaunimo organizacijų veiklas skatinimas;
- Švietimas apie priklausomybes sukeliančias medžiagas.

Darbo grupėse aptarti rekomenduojamos temos:

Kaip ugdyti jaunimo sąmoningumą? Kaip didinti savivaldybės teikiamų paslaugų, orientuotų į jaunimą, kiekį (renginiai, paslaugos, saugios, jaukios ir tvarkingos erdvės susitikimams)?

Esamos situacijos analizė. NVO

Ukmergės rajone veikia 140 NVO, tačiau norint plėsti ir gerinti jų veiklą, reikia daugiau bendradarbiavimo

Situacijos apžvalga

- Ukmergės rajone veikia 140 NVO, iš jų 100 aktyviai vykdo veiklą;
- Remiantis Ukmergės administracijos 2020 m. veiklos planu, planuojama išleisti 200 tūkst. eurų su NVO susijusioms veikloms ir programoms;
- Kylantys NVO progetinio aktyvumo rodikliai;
- Veikia NVO ir BO tarybos, kurios daro įtaką NVO plėtros politikai;
- Savivaldybėje veikia dvi VVG: Ukmergės miesto ir Ukmergės rajono, kaip alternatyvūs NVO veiklų finansavimo šaltiniai, darantys teigiamą įtaką tolygiai veiklos plėtrai.

Problematika

- Mažėjantis gyventojų skaičius daro neigiamą įtaką NVO veiklų aktyvumui;
- Reikalingos priemonės NVO lyderių paieškai, motyvacijos užtikrinimui ir didinimui bendruomeninėse bei mažai aktyviose organizacijose;
- Silpnas NVO projektinis konkurencingumas;
- Trūksta tarpinstitucinio projekcinio bendradarbiavimo patirties.

Pasiūlymai

- Tęsti mokymus ir inicijuoti kitas priemones NVO kompetencijų ugdymui bendruomenėse;
- Skatinti NVO kooperotis ir dalyvauti didesnės vertės projektuose, siekiant NVO finansinio savarankiškumo ir paslaugų plėtros;
- Tęsti NVO projektų rėmimą savivaldybės lėšomis;
- Stiprinti ir skatinti viešosios naudos organizacijų veiklumą.

Darbo grupėse aptarti rekomenduojamos temos:

Kaip paskatinti NVO dalyvauti didesniuose projektuose, padidinti jų konkurencingumą? Kaip gerinti tarpinstitucinį bendravimą?

Esamos situacijos analizė. Socialinė apsauga 1/2

Ukmergės rajone tinkamai rūpinamasi beglobiais vaikais, tačiau itin trūksta globos senyvo amžiaus žmonėms

Planavimas

- Kiekvienais metais rengiamas Socialinių paslaugų planas, kuriame pateikiama esamos būklės analizė įvairiais socialiniais aspektais ir jos palyginimas su praėjusiu laikotarpiu, numatomas uždavinių ir priemonių planas, finansavimo planas bei plėtros vizija ir prognozė;
- Siekiant mažinti nedarbą ir spręsti socialines problemas vykdoma Užimtumo didinimo programa ir kitos programos mažinančios socialinę atskirtį;
- Atsižvelgiant į gyventojų poreikius plečiamas paslaugų namuose teikimas, numatomas savarankiško gyvenimo ir grupinio gyvenimo namų steigimas;
- Siekiant gerinti paslaugų kokybę vis didesnė dalis paslaugų teikiama kompleksiskai, integraliai, skatinama NVO veikla.

Ištekliai ir paslaugos

- Rajone iš viso veikia 25 socialinių paslaugų įstaigos – 5 socialinės globos namai, 1 dienos socialinės globos centras, 1 savarankiško gyvenimo namai, 8 socialinės priežiūros centrai, 1 bendruomeniniai vaikų globos namai ir 9 kitos socialinių paslaugų įstaigos;
- Daugumos Ukmergės rajone socialines paslaugas teikiančių įstaigų infrastruktūra gera, pastatai atitinka higienos normas, saugumo ir technikos reikalavimus. Įstaigų patalpos pritaikytos neįgalių žmonių poreikiams, dėl to neįgalieji gali aktyviau įsijungti į bendruomenės gyvenimą;
- Iš viso savivaldybėje socialines paslaugas teikia 221 darbuotojas, iš jų – 92 socialiniai darbuotojai ir 129 socialinių darbuotojų padėjėjai;
- Socialinės paslaugos savivaldybėje teikiamos teritorinių principu ir taip yra pasiekiamos visiems gyventojams;
- Dėl itin didelio paslaugų poreikio senyvo amžiaus žmonėms, dalis paslaugų suteikiama kitose rajonuose;
- Teikiamas platus paslaugų spektras šeimoms, kuriomis rūpinasi Ukmergės šeimos centras;
- Trūksta krizių centro nukentėjusiems nuo smurto artimoje aplinkoje.

Esamos situacijos analizė. Socialinė apsauga 2/2

Ukmergės rajone tinkamai rūpinamasi beglobiais vaikais, tačiau itin trūksta globos senyvo amžiaus žmonėms

Pasiūlymai

- Ukmergės rajono savivaldybėje socialinės paslaugos teikiamos visoms asmenų grupėms, tačiau jų vis dar nepakanka. Gerinant jau teikiamų socialinių paslaugų kokybę ir prieinamumą turi būti planuojamos naujos socialinės paslaugos ir ypatingas dėmesys skiriamas bendradarbiavimui su nevyriausybinėmis organizacijomis. Taip Ukmergės rajono gyventojai galės gauti įvairesnių socialinių paslaugų, kurios teikiamos atsižvelgiant į konkrečius poreikius;
- Siekiant užtikrinti senėjančios visuomenės poreikius svarbu ir toliau plėsti pagalbos į namus paslaugų plėtrą.

Darbo grupėse aptarti rekomenduojamos temos:

Kaip užtikrinti ilgalaikio ir trumpalaikio socialinio apgyvendinimo paslaugų senyvo amžiaus žmonėms teikimą? Kaip mažinti socialinę atskirtį?

Esamos situacijos analizė. Sveikatos apsauga

Savivaldybėje optimizuojamos pirminės sveikatos priežiūros teikimas, tačiau trūksta jaunų gydytojų

Asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros paslaugos

- Ukmergės rajono savivaldybėje pirminės sveikatos priežiūros paslaugas teikia VšĮ Ukmergės pirminės sveikatos priežiūros centras ir dvi privačios UAB „Teragyda“ ir UAB Vilkmergės klinika;
- Vykdoma pirminės sveikatos priežiūros centro reorganizacija į mobilių punktą;
- Stacionaro paslaugas rajone teikia VšĮ Ukmergės ligoninė.

Gydytojų ištekliai

- Gydytojų skaičius, tenkantis 10 tūkst. gyventojų, Ukmergės rajono savivaldybėje 2019 m. yra 22,4 ir yra 51 proc. mažesnis už šalies vidurkį. Mažiau gydytojų tūkstančiui gyventojų tenka Jonavos (22,1), Molėtų ir Trakų rajonų savivaldybėse;
- Gydytojų skaičius kiekvienas metais mažėja ir 2013–2019 m. laikotarpiu sumažėjo 2,2 proc.

Sveikatos būklė

- Ukmergės rajono savivaldybėje susirgimų skaičius, tūkstančiui gyventojų, tarp lyginamų teritorijų, yra vidutinis ir siekia 3092,9;
- Ukmergės rajono savivaldybėje susirgimų skaičius, tūkstančiui gyventojų, yra 6,2 proc. mažesnis už šalies vidurkį;
- Dažniausiai mirtį sukelia širdies kraujagyslių ligos, piktybiniai navikai ir išorinės mirties priežastys.

Pasiūlymai

- Svarbu spręsti gydytojų trūkumo ir mažėjimo problemą;
- Užtikrinti mobilių punktų infrastruktūrą.

Darbo grupėse aptarti rekomenduojamos temos:

Kaip didinti žmonių sąmoningumą ir skatinti juos dalyvauti prevencinėse sveikatos programose? Kaip pritraukti į savivaldybę jaunų specialistų?

Esamos situacijos analizė. Aplinkos apsauga

Savivaldybėje sparčiai kyla išmetamų teršalų kiekis, tačiau augo ir rūšiuojamų atliekų kiekis

Oro tarša

- Iš stacionarių taršos šaltinių į atmosferą išmetama 527 t. teršalų;
- 2013–2019 m. išmetamų teršalų kiekis išaugo labiausiai tarp lyginamų teritorijų – 155 proc.;
- Daugiausia teršalų išmeta UAB „Ukmergės gelžbetonis“.

Atliekų tvarkymas

- Komunalinių atliekų tvarkymą vykdo UAB „VSA Vilnius“;
- Komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos teikiamos 100 % gyventojų;
- Surenkamų atliekų kiekis 2013–2019 sumažėjo 13,3 proc.;
- Pirminiame etape rūšiuojamų atliekų kiekis išaugo 11 proc. punktų;
- Nuo 2016 m. visos atliekos yra surenkamos ir apdorojamos MBA įrenginiuose.

Pasiūlymai

- Rajone būtina mažinti taršos augimą, tai galima pasiekti mažinant taršių energijos šaltinių panaudojimą, didinant antrinių žaliavų ir biologiškai skaidžių atliekų rūšiovimą, edukuojant gyventojus aplinkosauginėmis temomis, skatinant darnių transporto priemonių naudojimą, bei vykdant griežtesnę aplinkos apsaugos politiką;
- Siekiant geriausių rezultatų yra būtini tikslai ir priemonės valstybės lygmeniu.

Darbo grupėse aptarti rekomenduojamos temos:

Kokių veiksmų gali imtis Ukmergės rajonas stabdydamas klimato kaitą? Kaip skatinti gyventojų sąmoningumą ir skatinti juos rūšiuoti? Kaip įpareigoti verslą siekti tapti mažiau taršiu?

Esamos situacijos analizė. Infrastruktūra

Savivaldybėje mažėjo gedimų skaičius nuotekų ir vandentiekio tinkluose

Vandens tiekimo ir nuotekų surinkimo infrastruktūra

- 2019 m pabaigoje mieste prie vandentiekio tinklų buvo prisijungę 97,6 proc., prie nuotekų 95,0 proc. gyventojų, aptarnaujamose rajono gyvenvietėse atitinkamai - 72,7 ir 66,6 proc.;
- Numatoma plėsti vandentiekio ir nuotekų tinklus mieste ir kaimiškose vietovėse;
- Ukmergės rajone, tarp lyginamų teritorijų, išleidžiama mažiausiai nepakankamai išvalytų nuotekų - 27,5 tūkst. m³, tačiau šis rodiklis išaugo;
- Palaipsniui didėja vandentiekio ir nuotekų tinklų ilgis, mažėja avarijų, vandentvarkos ūkis modernėja.

Energetika

- Ukmergės rajone apie 45 proc. šilumos pagaminama iš biokuro, 55 proc. – iš iškastinio kuro;
- Centralizuotos šilumos gamybos ir šilumos tiekimo paslaugas teikia UAB „Ukmergės šiluma“;
- Buitiniai šilumos vartotojai sudaro tik 98 proc. visų vartotojų;
- 23,4 proc. sumažėjo technologiniai šilumos perdavimo nuostoliai;
- Ukmergės rajono savivaldybės bendrajame plane yra numatyta modernizuoti katilines bei rekonstruoti šilumos tiekimo linijas;
- Ukmergės rajono elektros energijos tiekimo sistema turi didelį pajėgumų rezervą. Rajone yra galimybė statyti objektus, naudojančius didelius elektros energijos kiekius;

Susisiekimas ir apšvietimas

- Susisiekimo atžvilgiu rajono savivaldybėje yra palankios sąlygos pramonės ir verslo plėtojimui tiek šalies, tiek ir tarptautiniu mastu;
- Nuo 2013 m. Rajone -19,5 proc. sumažėjo žvyro ir -35,0 proc. grunto kelių.
- 1000-čiui gyventojų tenkantis automobilių skaičius auga sparčiau nei šalyje;
- Sparčiau nei šalyje mažėja viešąjį transportą naudojančių gyventojų;
- Senas autobusų parkas – 60 proc. autobusų senesni nei 10 m;
- Nuo 2012 m. vykdomas apšvietimo atnaujinimas ir įrengti 595 šviestuvai anksčiau neapšviestuose vietovėse.

Darbo grupėse aptarti rekomenduojamos temos:

Kaip optimizuoti savivaldybės nekilnojamojo turto naudojimą? Kaip įpareigoti žemės savininkus sklypus naudoti pagal paskirtį ir juos atitinkamai tvarkyti? Kaip skatinti atsinaujinančių išteklių naudojimą energetikoje? Kaip atsisakyti iškastinio kuro?

TURINYS

1.

Vykdomi darbai ir ateinančios veiklos

2.

Esamos situacijos analizė

3.

Umergės rajono savivaldybei aktualūs strateginio planavimo dokumentai

4.

Darbo grupių veikla

Savivaldybei aktualūs strateginio planavimo dokumentai

1.

2021–2027 m. ES fondų investicijų programa Lietuvai

2.

2021–2030 m. Nacionalinis pažangos planas

3.

Lietuvos Respublikos teritorijos bendrasis planas

2021–2027 m. ES fondų investicijų programa Lietuvai 1/2

Dokumente iškelti svarbiausi iššūkiai Lietuvai analizuojamuoju laikotarpiu:

- COVID-19 pandemijos padarinių šalinimas ir atsparumo krizėms didinimas;
- Lėta ekonomikos transformacija link aukštesnės pridėtinės vertės;
- Nepakankama švietimo kokybė;
- Regionų skirtumai;
- Nepakankamas transeuropinio transporto tinklo junglumas ir saugumas.
- Prasti gyventojų sveikatos rodikliai;
- Socialinė atskirtis ir nelygybė;
- Spartėjanti klimato kaita;
- Taršus transporto sektorius.

Iššūkiams įveikti sudaryti ES fondų investicijų prioritetai.

I prioritetas ir konkretūs uždaviniai

Pažangesnė Lietuva

- Stiprinti mokslinių tyrimų ir inovacinius pajėgumus ir diegti pažangias technologijas;
- Pasinaudoti skaitmeninimo teikiama nauda piliečiams, įmonėms ir vyriausybėms;
- Stiprinti MVĮ augimą ir konkurencingumą;

II prioritetas ir konkretūs uždaviniai

Žalesnė Lietuva

- Skatinti naudoti energijos vartojimo efektyvumą didinančias priemones ir mažinti šiltnamio dujų išmetimus;
- Skatinti naudoti atsinaujinančiąją energiją;
- Kurti pažangias elektros energijos sistemas ir tinklus, taip pat energijos kaupimo vietos lygmeniu sprendimus už TEN-E ribų;
- Skatinti prisitaikymą prie klimato kaitos, rizikos prevenciją ir atsparumą nelaimėms, atsižvelgiant į ekosistemos pagrįstus metodus;
- Vandens prieinamumo ir tvaraus vandens išteklių valdymo skatinimas;
- Skatinti perėjimą prie žiedinės ekonomikos ir tausiai išteklius naudojančios ekonomikos;
- Skatinti biologinę įvairovę, žaliąją infrastruktūrą miesto aplinkoje ir mažinti taršą;
- Skatinti darnų įvairiarūšį judumą miestuose.

III prioritetas ir konkretūs uždaviniai

Geriau sujungta Lietuva

- Gerinti skaitmeninį junglumą;
- Kurti tvarų, atsparų klimato kaitai, pažangų, saugų ir įvairiarūšį transeuropinį transporto tinklą;
- Kurti tvarų, atsparų klimato kaitai, pažangų ir įvairiarūšį nacionalinį, regiono ir vietos judumą, įskaitant geresnes galimybes naudotis TEN-T ir tarpvalstybinį judumą.

IV prioritetas ir konkretūs uždaviniai

Socialiai atsakinga Lietuva

- Suteikti daugiau galimybių įsidarbinti visiems darbo ieškantiems asmenims, visų pirma jaunimui ir ilgalaikiams bedarbiams, taip pat neveikliems žmonėms, propaguoti savarankišką darbą ir socialinę ekonomiką;
- Didinti švietimo ir mokymo sistemų kokybę ir rezultatyvumą;
- Didinti švietimo prieinamumą sudarant vienodas galimybes gauti kokybiškas ir įtraukias švietimo ir mokymo paslaugas;
- Skatinti lanksčias kompetencijų kėlimo, kvalifikacijos įgijimo ir persikvalifikavimo galimybes;
- Gerinti švietimo, mokymo ir mokymosi visą gyvenimą kiekvienam paslaugas tobulinant infrastruktūrą (ERPF);
- Didinti ugdymo ir koordinuotai teikiamų paslaugų prieinamumą ir kokybę švietimo įstaigose nepalankias sąlygas turintiems mokiniams (ERPF);
- Skatinti aktyvią įtrauktį, siekiant propaguoti lygias galimybes ir aktyvų dalyvavimą ir gerinti įsidarbinamumą;
- Suteikti daugiau vienodų galimybių už prieinamą kainą laiku gauti kokybiškų ir tvarių paslaugų; modernizuoti socialinės apsaugos sistemas, be kita ko, siekti, kad būtų socialinės apsaugos galimybių;
- Didinant socialinę ir ekonominę marginalizuotų bendruomenių, migrantų ir nepalankias sąlygas turinčių grupių integraciją įgyvendinant integruotas priemones, įskaitant aprūpinimą būstu ir socialinių paslaugų teikimą (ERPF);
- Gerinti sveikatos priežiūros sistemų ir ilgalaikės priežiūros paslaugų prieinamumą, rezultatyvumą ir tvarumą;
- Užtikrinant vienodas galimybes naudotis sveikatos priežiūros paslaugomis plėtojant infrastruktūrą, įskaitant pirminę sveikatos priežiūrą (ERPF).

2021–2030 Nacionalinis pažangos planas

Nacionalinės pažangos programos tikslas – įgalinti žmogų aktyviai veikti ir kokybiškai dirbti, gauti orias pajamas, gyventi saugioje, sveikoje ir švarioje aplinkoje. Šiam tikslui pasiekti yra nustatyti 10 strateginių tikslų.

10 strateginių tikslų

1. Pereiti prie mokslo žiniomis, pažangiosiomis technologijomis, inovacijomis grįsto darnaus ekonomikos augimo ir didinti šalies tarptautinį konkurencingumą;
2. Didinti gyventojų socialinę gerovę ir įtrauktį, stiprinti sveikatą ir gerinti Lietuvos demografinę padėtį;
3. Didinti švietimo įtrauktį ir veiksmingumą, siekiant atitikties asmens ir visuomenės poreikiams;
4. Užtikrinti gerą aplinkos kokybę ir gamtos išteklių naudojimo darną, švelninti Lietuvos poveikį klimato kaitai ir didinti atsparumą jos poveikiui;
5. Tvariai ir subalansuotai plėtoti regionus, mažinant regionų netolygumus;
6. Stiprinti tautinį ir pilietinį tapatumą, didinti kultūros skvarbą ir visuomenės kūrybingumą;
7. Didinti teisinės sistemos ir viešojo valdymo veiksmingumą;
8. Stiprinti nacionalinį saugumą;
9. Stiprinti Lietuvos įtaką pasaulyje ir ryšius su diaspora;
10. Gerinti transporto, energetinį ir skaitmeninį vidinį ir išorinį sujungiamumą.

Ukmergės rajonas Lietuvos respublikos Bendrajame plane

Skatinamas pramonės plėtojimas ir geografinių urbanistinių centrų bendradarbiavimas

Bendrasis planas yra skaidomas į tris skiltis:

- I. Lietuvos erdvinio vystymo pamatiniai principai. Vertybės, ambicijos, vizijos.
- II. Vystymo kryptys ir prioritetai
- III. Teritorijos erdvinio vystymo ir naudojimo funkciniai prioritetai

Ukmergės rajonas yra minimas II ir III bendrojo plano skiltyse kaip vienas iš palankias verslo sąlygas ir tarmiestinę sinergiją šalyje leisiančių įgyvendinti pramonės ir urbanistinės partnerystės centrų.

Bendrajame plane Ukmergė numatoma kaip vienas iš pramonės centrų

Pirmoje Bendrojo plano skiltyje yra įvardintas siekis valstybiniu mastu vykdyti darnios, tvarios, sparčios ir konkurencingos ekonominės raidą, kuriai reikalinga skatinti pramonės ir verslo plėtrą, naujų darbo vietų kūrimą, sutelkti ir pritraukti tiek vidaus, tiek užsienio investicijas. Tam padaryti pasitelkiamos tokios ekonominės sistemos teritorinio planavimo formos kaip laisvosios ekonominės zonos ir pramonės parkai. Remiantis Bendruoju planu, yra skatinama Ukmergės pramonės parko, kaip vieno svarbiausių Vilniaus regiono pramonės centrų, plėtra.

Bendrajame plane yra skatinama Vilniaus–Utenos–Ukmergės sinergija

Trečioje Bendrojo plano skiltyje Vilniaus–Utenos–Ukmergės partnerystės erdvė yra išskiriama tarp kitų penkių nacionaliniame lygmenyje veikiančių partnerystės grupių, galinčių duoti didžiausią naudą ir grąžą ne tik konkrečiai vietai, bet ir regionui, valstybei. Urbanistinių centrų tarpusavio papildomumo, bendro paslaugų paskirstymo veiksniai partneriaujant leidžia išlikti konkurencingiems, lanksčiau prisitaikyti prie besikeičiančių demografinių realijų ir urbanizacijos iššūkių. Prioritetas teikiamas mobilumo, paslaugų teikimo, rekreacijos ir turizmo partnerystėms.

Bendrajame plane siūloma plėtoti mobilumo paslaugas

Bendrajame plane dėl geografiškai patrauklios vietos Ukmergės rajonas yra tinkamas plėtoti ir teikti aukšto efektyvumo mobilumo ir transporto paslaugas Vilniaus – Utenos – Ukmergės zonoje.

Bendruoju planu siekiama sukurti veiksmingą teritorijų planavimo dokumentą, kuriuo bus vadovaujama priimant kitus valstybės ir žemesnio teritorijų planavimo lygmens sektorinius sprendimus.

Kiti planavimo dokumentai, aktualūs 2021–2027 m. laikotarpiui ir apimantys ES ir Lietuvos Respublikos planavimą

- projektas „Europa 2030“, prieiga per internetą:
<https://www.consilium.europa.eu/media/30774/qc3210249lrc.pdf>
- 2021–2027 m. ES ilgalaikis biudžetas, prieiga per internetą:
<https://www.consilium.europa.eu/lt/policies/the-eu-budget/long-term-eu-budget-2021-2027/>
- valstybės pažangos strategija „Lietuva 2030“, (nutarimas Nr. XI-2015 dėl Valstybės pažangos strategijos „Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“ patvirtinimo), prieiga per internetą:
<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.425517>
- Lietuvos Respublikos regioninės plėtros įstatymas, prieiga per internetą:
<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.106367/RyIfoZaAVd>
- Vilniaus regiono plėtros planas 2014–2020 m., prieiga per internetą:
<http://www.lietuvosregionai.lt/upload/Lietuvos%20regionai/Vilniaus%20apskritis/RPP/RPP%20apra%C5%A1omoji%20dalis%202017/APRASOMOJI%20DALIS%20Ivadas-Analize-Strategija.pdf>
- Vilniaus regiono integruota teritorijų vystymo programa, prieiga per internetą:
<https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/9b333d00530011e5b0f2b883009b2d06/asr>
- Ukmergės rajono savivaldybės 2019–2021 m. ir 2020–2022 m. strateginiai veiklos planai, prieiga per internetą:
<https://ukmerge.lt/go.php/lit/Strateginiai-veiklos-planai/2>

TURINYS

1.

Vykdomi darbai ir ateinančios veiklos

2.

Esamos situacijos analizė

3.

Umergės rajono savivaldybei aktualūs strateginio planavimo dokumentai

4.

Darbo grupių veikla

Darbo grupės

2020 m. rugpjūčio mėn. 31 d. Ukmergės rajono savivaldybės administracijos direktorius patvirtino keturias darbo grupes ir jų sudėtį Ukmergės rajono strateginio plėtros plano rengimui.

Sudarytos grupės

Biudžeto, ekonominės plėtros ir ūkio darbo grupė

34
nariai

Kaimo ir aplinkosaugos darbo grupė

15
narių

Švietimo, kultūros, sporto ir jaunimo reikalų darbo grupė

28
nariai

Sveikatos ir socialinės paramos darbo grupė

18
narių

Siekiant geriausio rezultato, darbo grupėse kartu dirbs atstovai iš skirtingų viešojo, visuomeninio ir privataus sektoriaus plotmių. Darnus ir konstruktyvus bendradarbiavimas leis pasiekti geriausio rezultato, kuriame bus sudėliota integrali Ukmergės rajono strategija ateinančiam periodui.

Darbo grupių veikla

Orientacinis darbo grupių veiklos planas

Pristatymas	I susitikimų ratas	Informacijos apdorojimas	II susitikimų ratas	Informacijos apdorojimas ir strategijos suformavimas	Pristatymas
Spalio 14 d.					Balandžio 26 d.
Viešas atliktos analizės pristatymas	Vykdomi atskiri susitikimai su darbo grupėmis ir surenkama pirminė informacija.	Teikėjas apdoroja I susitikimo rato informaciją ir pasiruošia II susitikimų ratui.	Vykdomi atskiri susitikimai su darbo grupėmis ir formuluojami konkretūs sprendiniai.	Teikėjas apdoroja darbo grupių metu gautą informaciją ir rengia Strategiją naujam laikotarpiui.	Viešas Strateginio plėtros 2021–2027 pristatymas

 Veiklos, kuriuose dalyvauja darbo grupės

Smart Continent LT UAB
Įmonės kodas 300144142
PVM kodas LT100001908917
T. Kosciuškos g. 24-104, 01100 Vilnius, Lietuva
„Swedbank“ AB, banko kodas 73000
Sąsk. Nr. LT 64 7300 0100 9122 9732
It@smartcontinent.com, www.smartcontinent.com
Tel.: 8.5.2196679 Faksas: 8.5.2196679

